

Milí studenti,

ještě stále nemám informace, jak by mělo probíhat závěrečné zkoušení, takže zůstaneme u našeho modelu, pokud se podmínky změní, přizpůsobíme se. Ale myslím, že tak, jak to mám naplánováno, bychom všechna hygienicko-epidemiologická nařízení dodrželi. Ale opravdu musíme ještě počkat na oficiální pokyny.

Dala jsem včera na IS další obrázky dohromady s předchozími do jedné složky (je to v PowerPointu), abyste je mohli vyplňovat přímo do obrázků (dejte „povolit úpravy“), protože jsem zjistila, že mnozí máte s obrázky potíže.

Bylo by dobře, kdybyste si je postupně vyplňovali, abyste mne jimi potom nezahrnuli naráz.

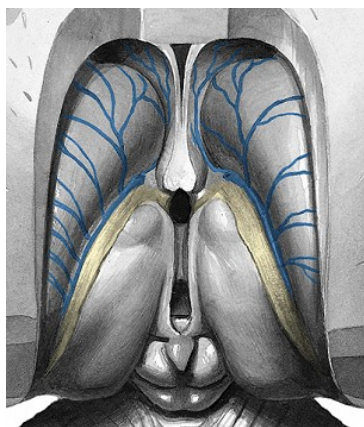
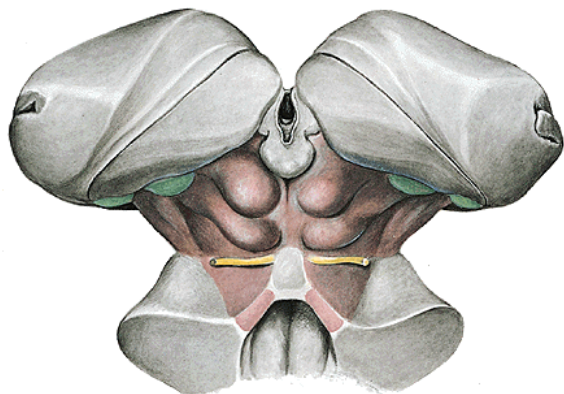
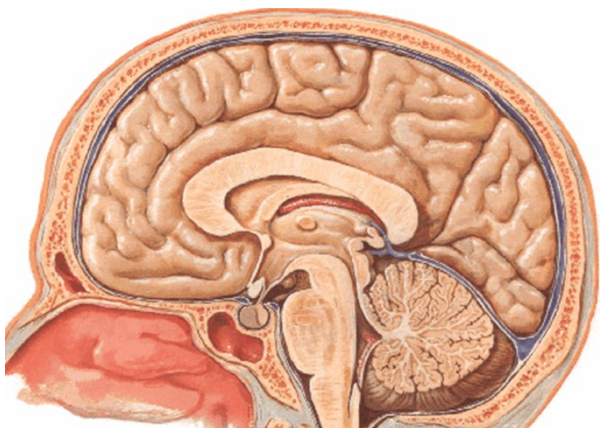
Studujte soustavně, fyzično člověka i po koronavirové krizi zůstane pořád stejné....

Zdraví Vás s přáním pevného zdraví

L. Horáčková

FUNKCE THALAMU

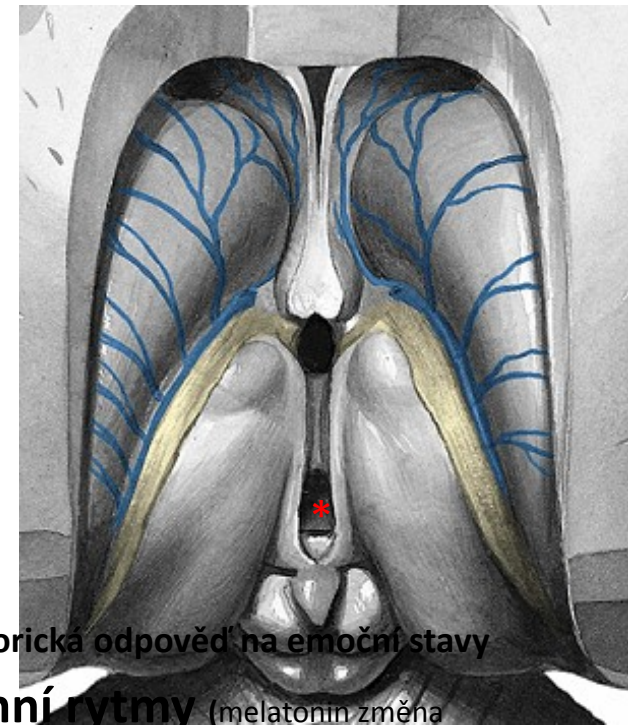

- ✓ **Dostává vzestupné nervové dráhy z hřbetní míchy a z mozkového kmene, „brána vědomí“), po přepojení na jádrech thalamu pokračují impulsy do mozkové kůry a z mozkové kůry k jádrům nižších etáží.....)**
- ✓ **Má spojení s motorickým systémem (s basálními ganglii, s mozečkem=cerebellum)**
- ✓ **Podílí se na analýze informací spojené s aktivitou mozku (paměť, nálada...)**

Thalamus („brána vědomí“)

po stranách III. mozkové komory* (velikost holubího vejce), nakupení šedé hmoty (přepojovací stanice sensitivních drah – brána vědomí)

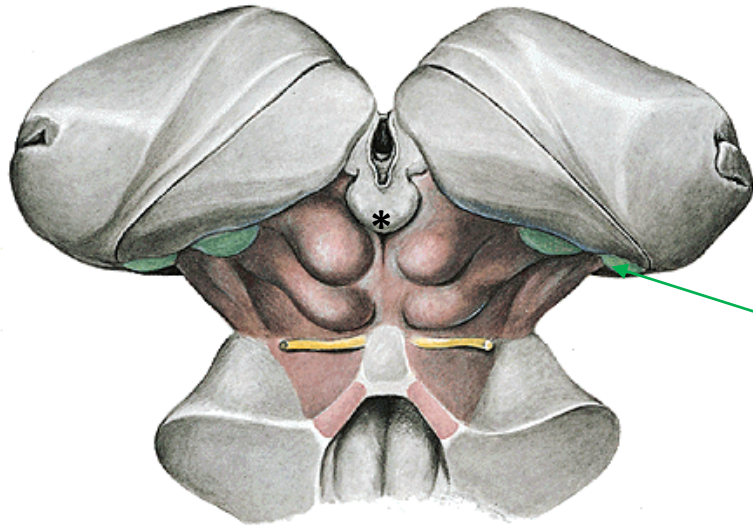

Epithalamus

Trigonum habenulae

Commissura habenularum – informace z limbického systému - visceromotorická odpověď na emoční stavy

Corpus pineale* (epiphysis cerebri)- cirkadiánní rytmy (melatonin změna hladiny během dne), rudimentární endokrinní žláza s tlumivým účinkem na činnost pohlavních žláz, dorzálně vybíhá nad mozkový kmen (nad čtverhrboly středního mozku)

Metathalamus (na obr. zelené hrbolky na zadní straně thalamu)

Corpus geniculatum mediale

Corpus geniculatum laterale

spojení s colliculi středního mozku,
slouží zrakové a sluchové dráze

Subthalamus – šedá hmota uložená V od thalamu a L od hypothalamu, je zapojený do zpracovacích motorických okruhů

Hypothalamus*

vznikl z visceromotorické části bazální ploténky, tvoří spodinu III. komory mozkové, obsahuje hlavní podkorové parasympatické a sympatické regulační ústředí s důležitými jádry, zdroj hormonů hypofýzy. Ovlivňuje dýchání, hospodaření s vodou, tělesnou teplotu, krevní oběh...podílí se na udržení homeostázy, koordinuje nervové a hormonální řízení organismu a napojením na limbický systém ovlivňuje i emoční a pudové chování.

Infundibulum

Hypophysis cerebri*

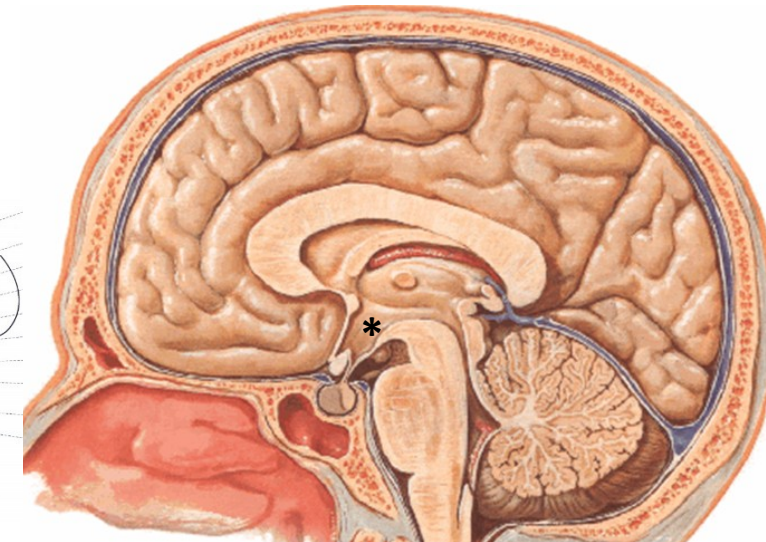
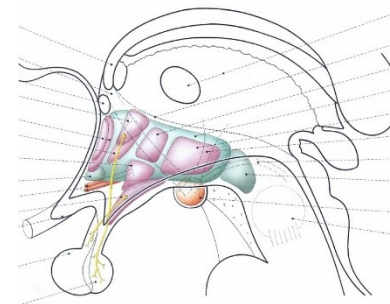
•1) **adenohypophysis=lobus anterior** – nadřazené postavení vůči ostatním žlázám s vnitřní sekrecí – produkuje např. hormony somatotrofní, gonadotrofní, kortikotrofní....

2) **pars intermedia** (produkuje melanostimulační hormon)

•3) **neurohypophysis** neurohypofýza dostává z jader hypothalamu už hotové hormony, odvádí je krevní cestou (adiuretický hormon a oxytocin)

Corpora mamillaria*

(jsou zapojena do limbického systému)

CEREBELLUM (mozeček), umístěný ve fossae cerebellares týlní kosti

Funkce: podkorový „pomocný“ motorický systém

podílí se na udržování rovnováhy

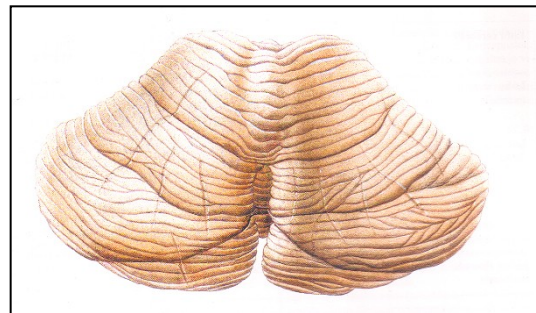
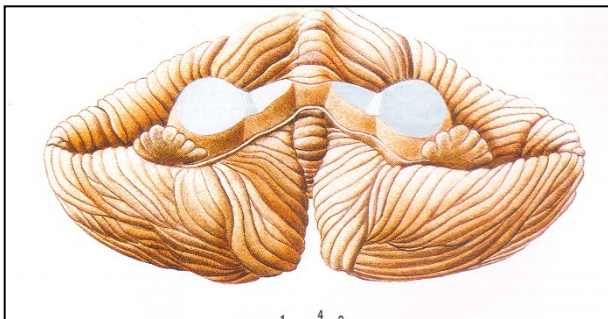
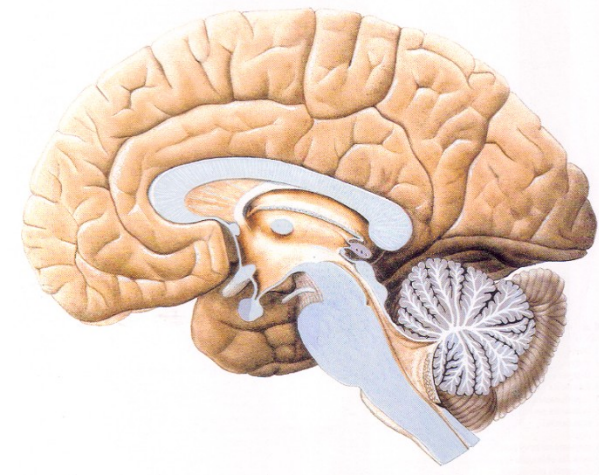
regulaci svalového tonu

koordinaci svalové akce ve stereotypních i nestereotypních pohybech

Výsledek mozečkové **akce**

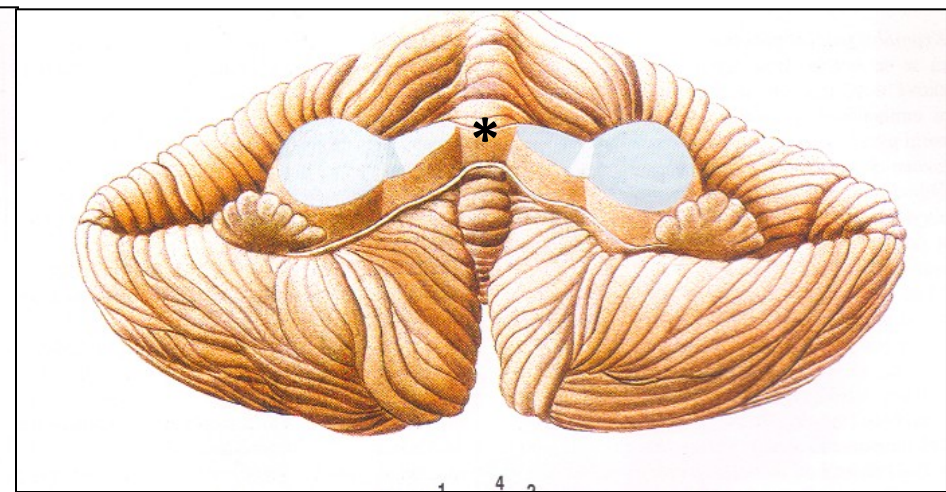
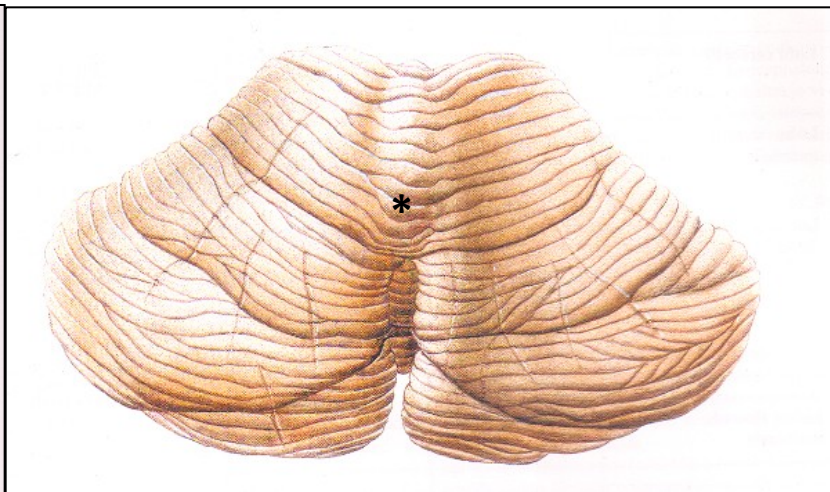
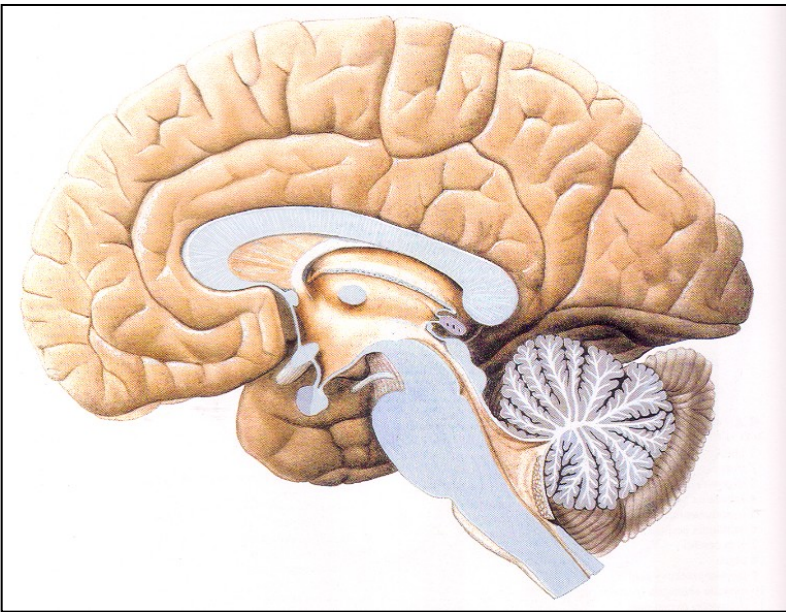
= **optimální provedení pohybů**

tj. přesné určení síly a směru (délka, trvání a intenzita pohybů)

při poruše:
svalová ochablost, nejistý postoj, nekoordinovaná
chůze na široké
základně, těžko se vybavují některé protichůdné
pohyby – př. jazyka,
rukou, ale nedojde k obrně!)

CEREBELLUM (mozeček)

Hemispheria cerebelli pokrývá kůra mozečková, sem přicházejí vlákna dostředivých drah

Folia cerebelli, sulci cerebelli

Lobus anterior a posterior

Vermis cerebelli* (nodulus, lingula)

Pedunculi cerebellares superiores, medii, inferiores

Pedunculus flocculi

Strop IV. mozkové komory:

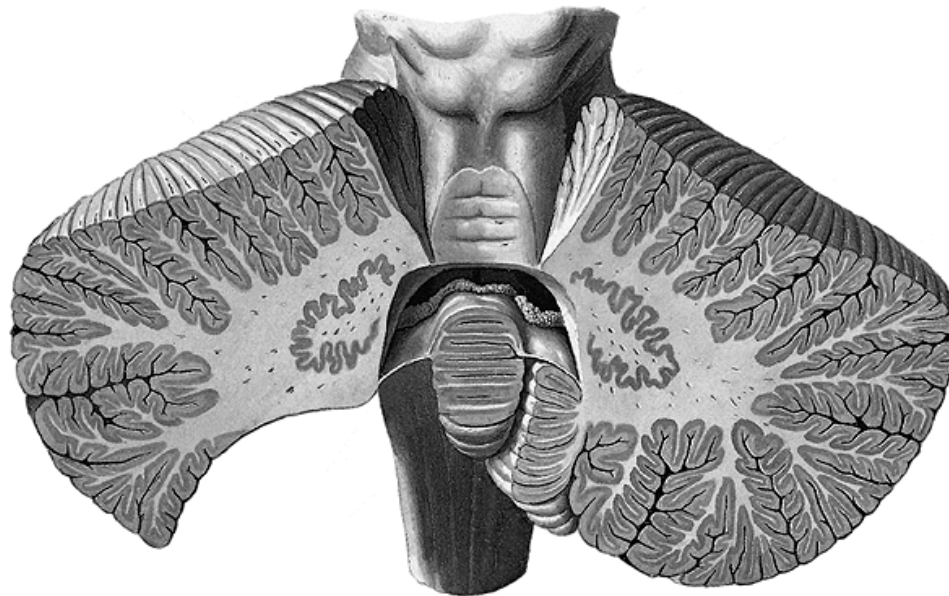
Velum medullare inferius

Velum medullare superius

Fastigium

Struktura mozečku

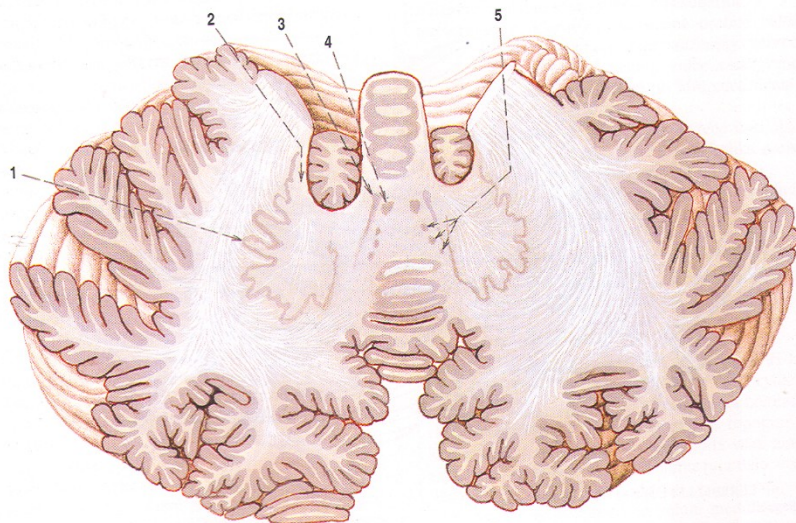

Šedá hmota tvoří

1. Cortex cerebelli (kůra)- sem přicházejí aferentní vlákna

2. Nuclei cerebellares (jádra mozečku)

ncl. emboliformis, globosus, fastigii a dentatus, z jader odcházejí eferentní vlákna

Bílá hmota mozečku tvoří

Substantia medullaris - tvoří laminae albae (arbor vitae)

Spojení mozečku s dalšími útvary CNS skrze pedunculi cerebellares:

Skrze inferiores spojení s medulla oblongata, skrze medii s pons Varoli a skrze pedunculi cerebellares superiores spoje se středním mozkiem

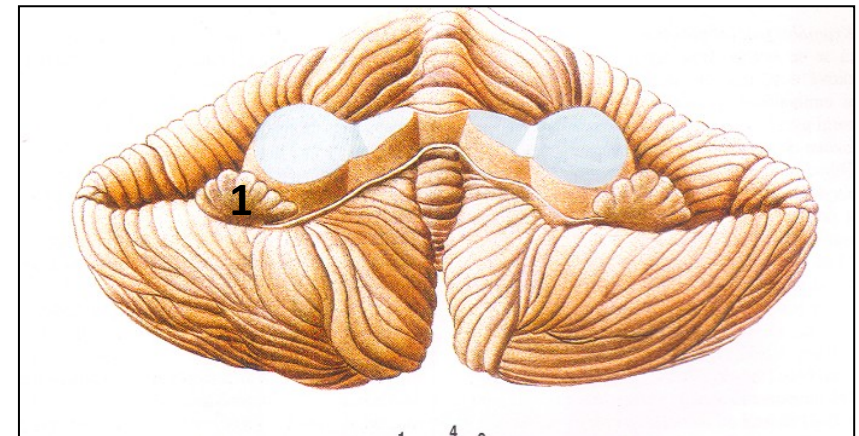
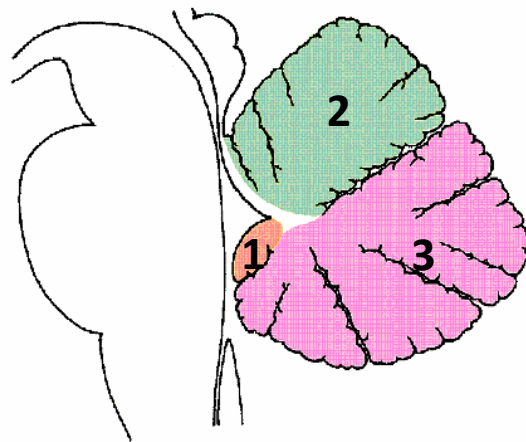
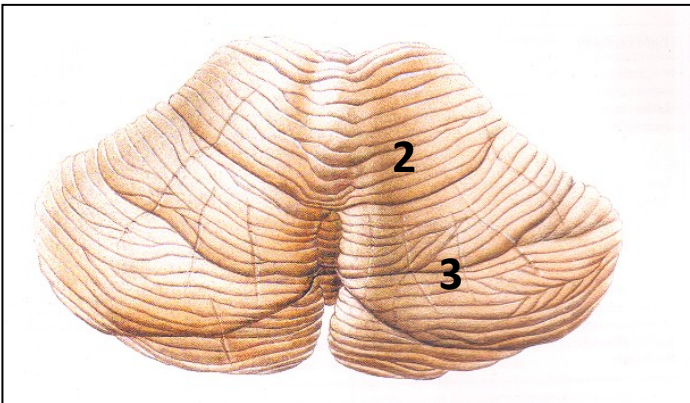

Rozdělení mozečku

1. Vestibulární mozeček – část vermis a flocculus, nejstarší část mozečku, dostává informace o poloze a pohybech z vestibulárních jader a rovnovážného ústrojí, vyhodnocuje je a vede informace zpět na vestibulární jádra a do retikulární formace

2. Spinální mozeček – podílí se zejména na řízení koordinace pohybů a svalového napětí, přicházejí sem informace z pohybového ústrojí, z mimických svalů, žvýkacích, svalů pharyngu, laryngu a měkkého patra, z retikulární formace, ze struktur ovlivňujících mimovolní motoriku, z motorických oblastí kůry mozkové. Po zpracování a vyhodnocení jde informace po připojení na mozečkových jádrech do zpracovacích motorických okruhů, prostřednictvím retikulární formace k jádrům hlavových nervů a jádrům předních rohů míšních.

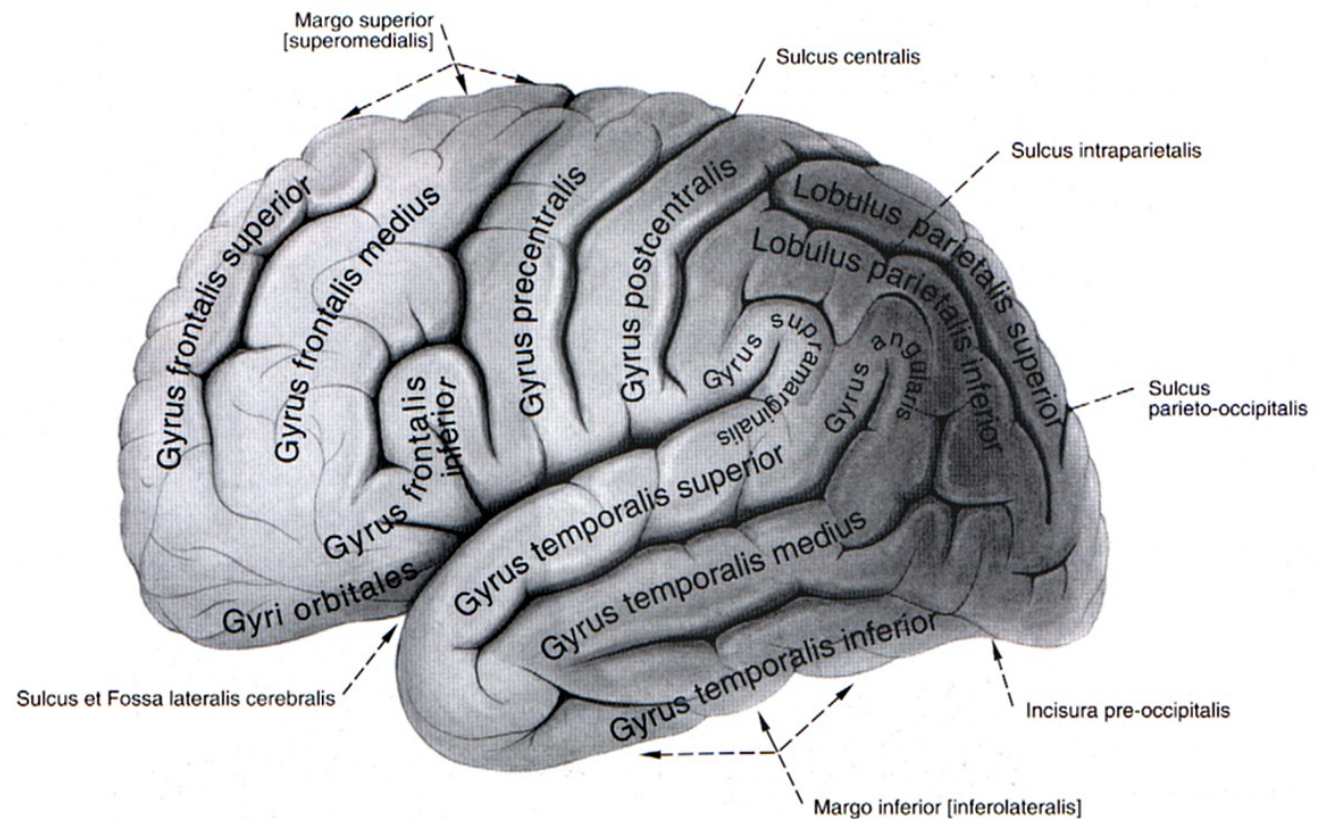
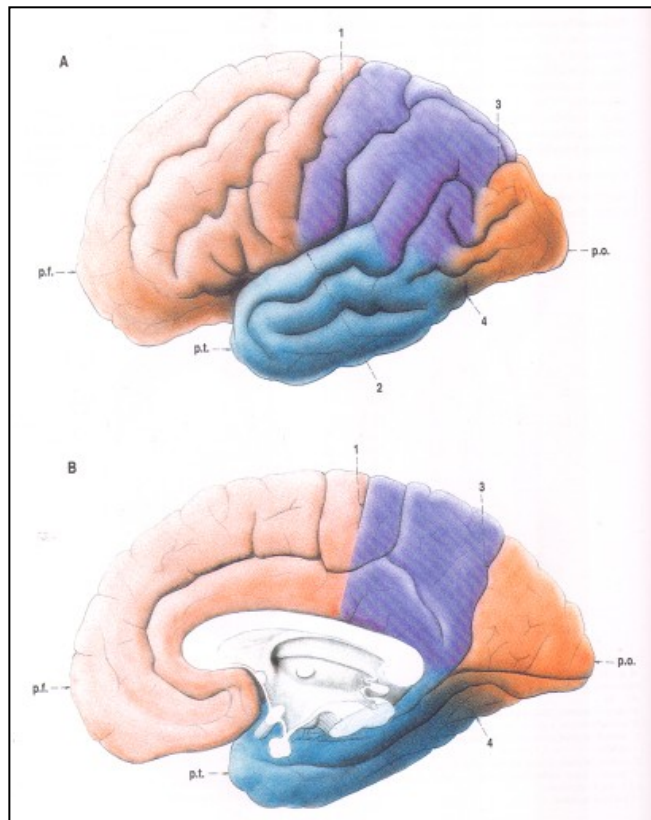
3. Neocerebellum – slouží k volní hybnosti a koordinaci pohybů, z motorické kůry sem přicházejí mohutné tractus cortico-ponto-cerebellares, po vyhodnocení odchází informace přes ncl. dentatus do motorických jader thalamu a pak do motorických oblastí kůry mozkové.

Koncový mozek (telencephalon) – má dvě hemisféry odděleny fissura longitudinalis cerebri, šedá hmota je na **povrchu** - **mozková kůra** (6 vrstev), v **hloubce** hemisfér – **bazální ganglia, gyri, sulci**

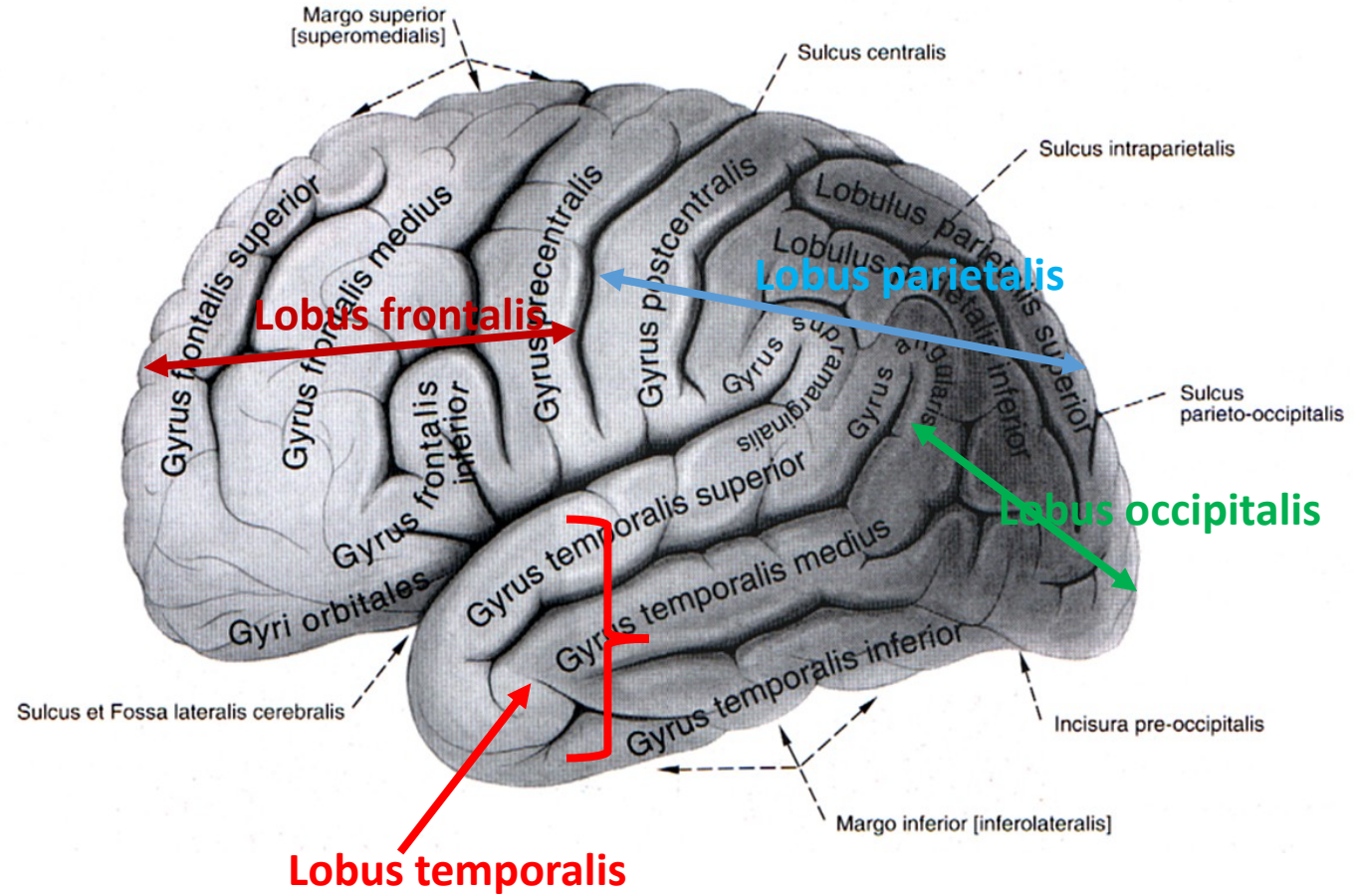
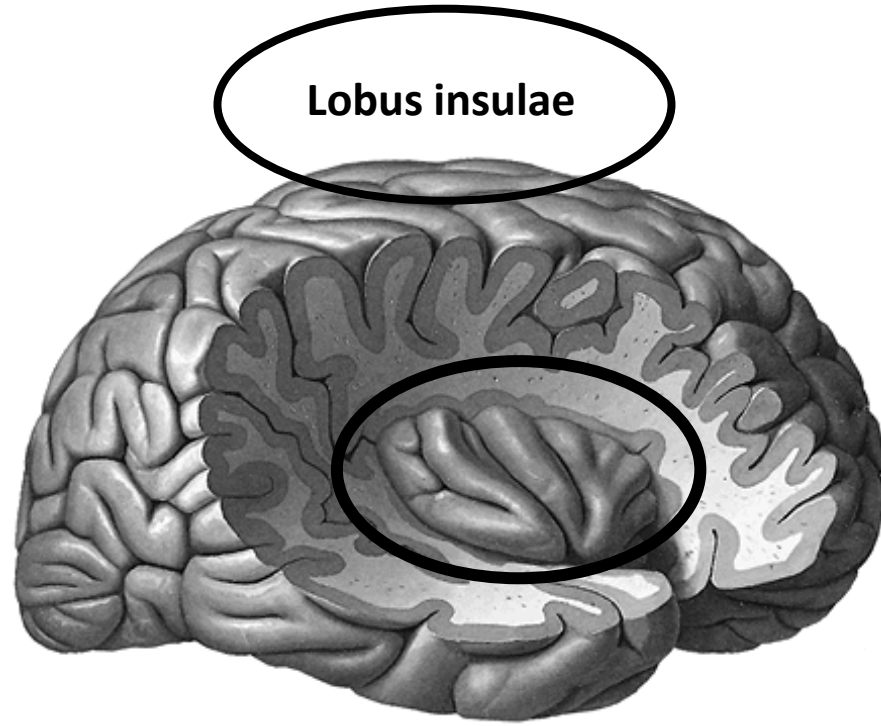
Facies superolateralis hemispherii – sulcus lateralis, centralis

Lobus frontalis, parietalis, occipitalis, temporalis, insulae

Facies superolateralis hemispherii

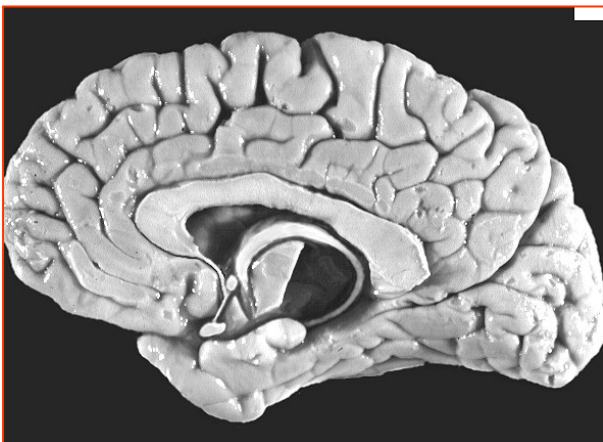
Lobus frontalis – nad sulcus/fossa lateralis a před sulcus centralis – obsahuje motorické oblasti (analyzátoři)

Lobus parietalis – za sulcus centralis, gyrus postcentralis obsahuje analyzátoři kožní citlivosti (bolest, tlak, chlad, dotyk) a chuťový analyzátoři

Lobus occipitalis – obsahuje zrakový analyzátoři

Lobus temporalis – pod sulcus lateralis – obsahuje sluchový analyzátoři (Heschlovy závitě)

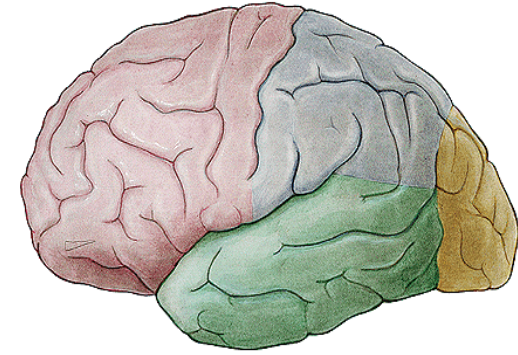
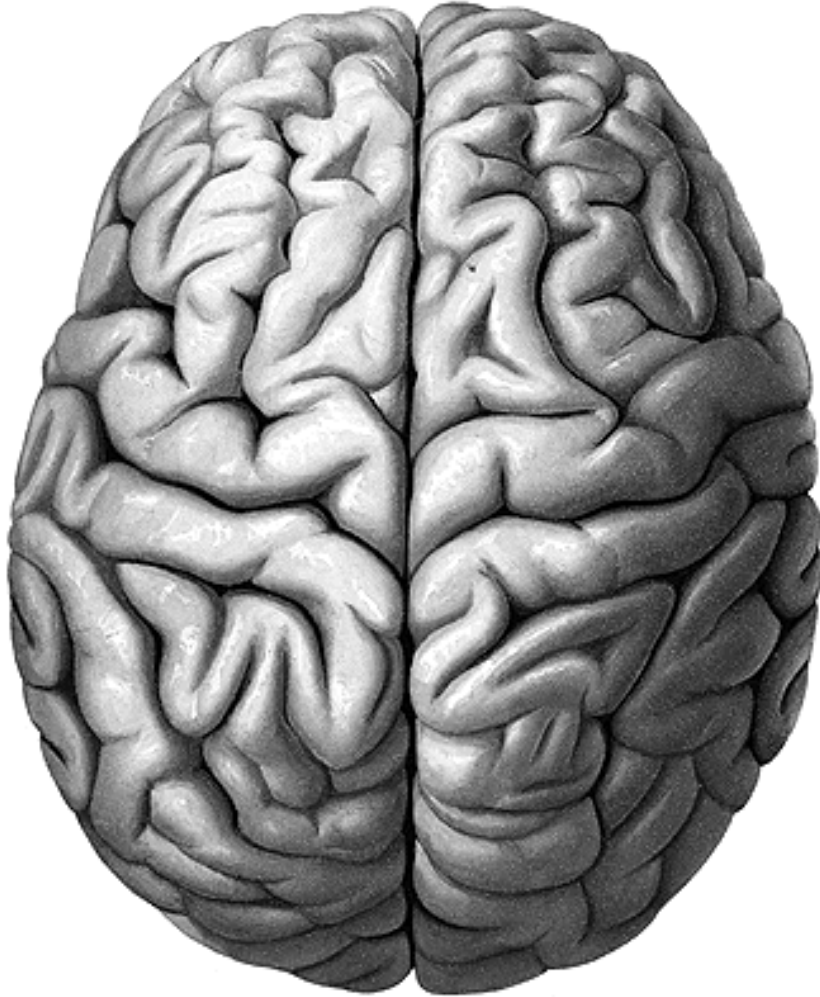
Lobus insulae – překryt čelním, temenním a spánkovým lalokem

TELENCEPHALON

Hemisphaeriae cerebri

Fissura longitudinalis cerebri

Cortex cerebri

Sulci cerebri

Gyri cerebri

Polus frontalis

Polus occipitalis

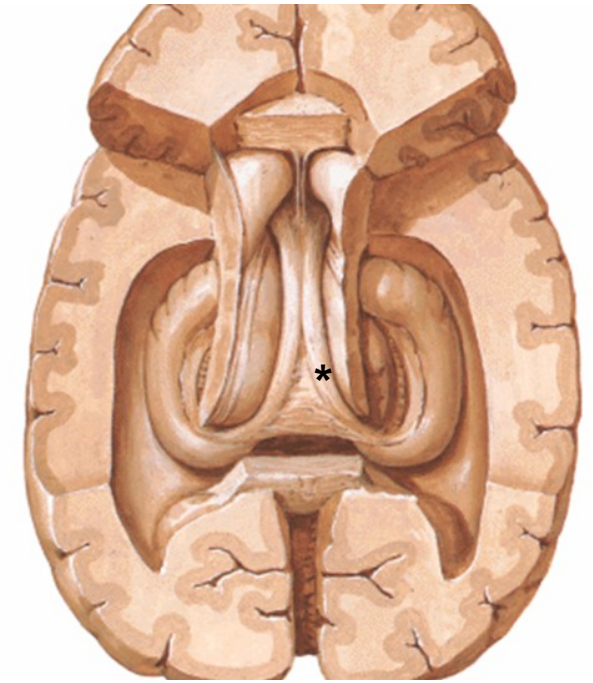
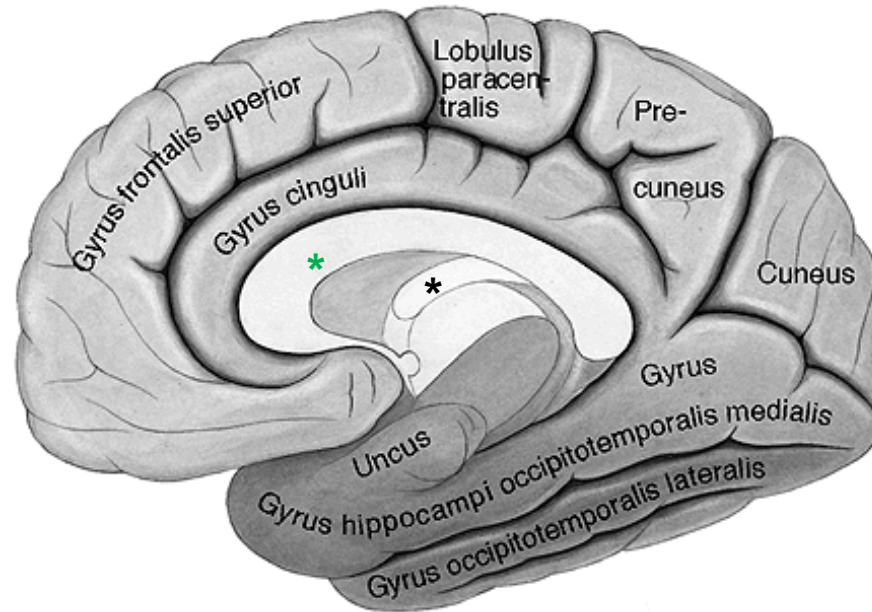
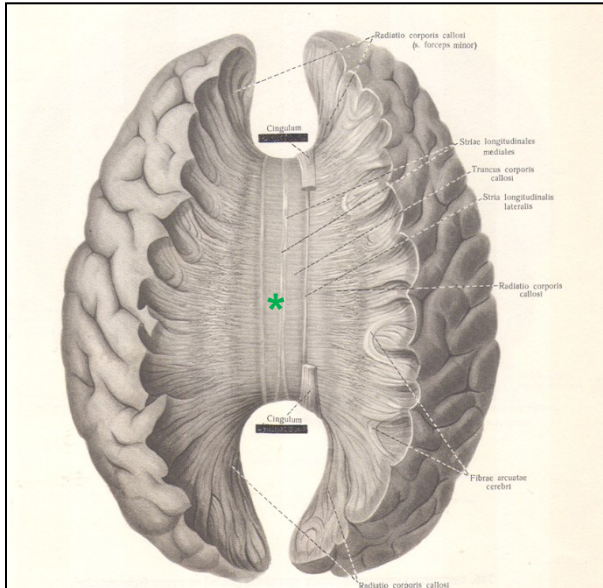
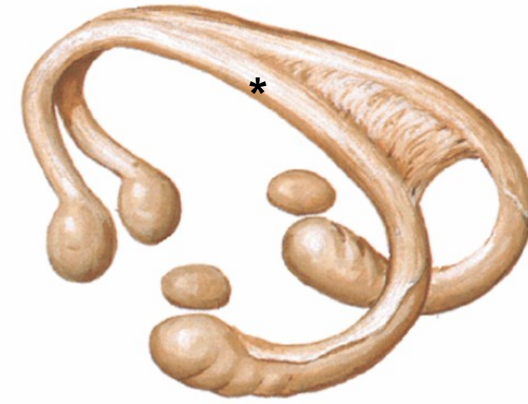
Polus temporalis

Facies medialis hemispherii

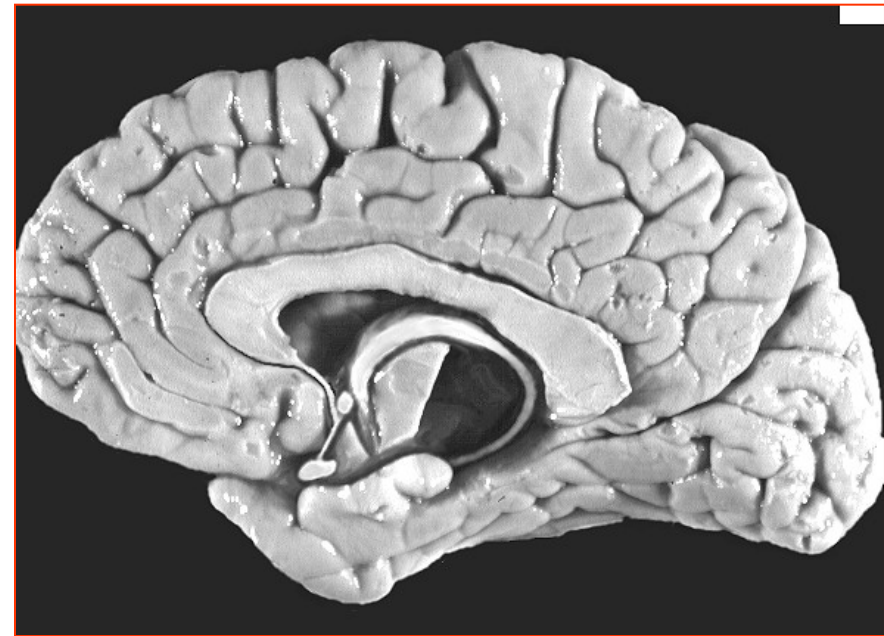
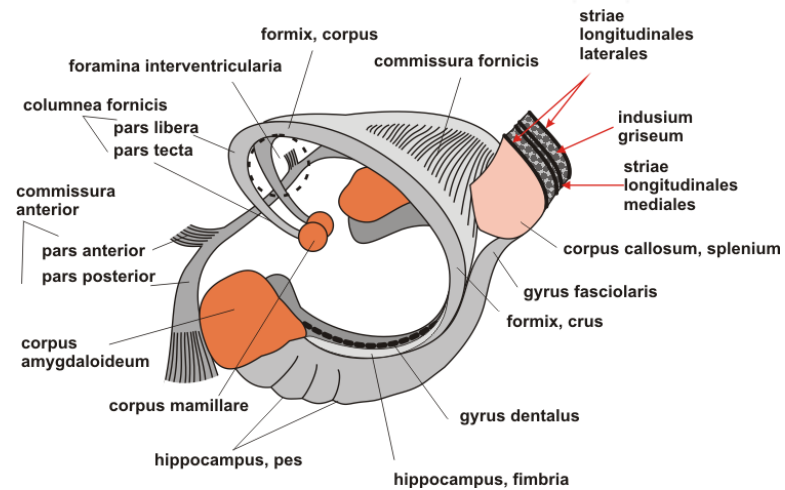
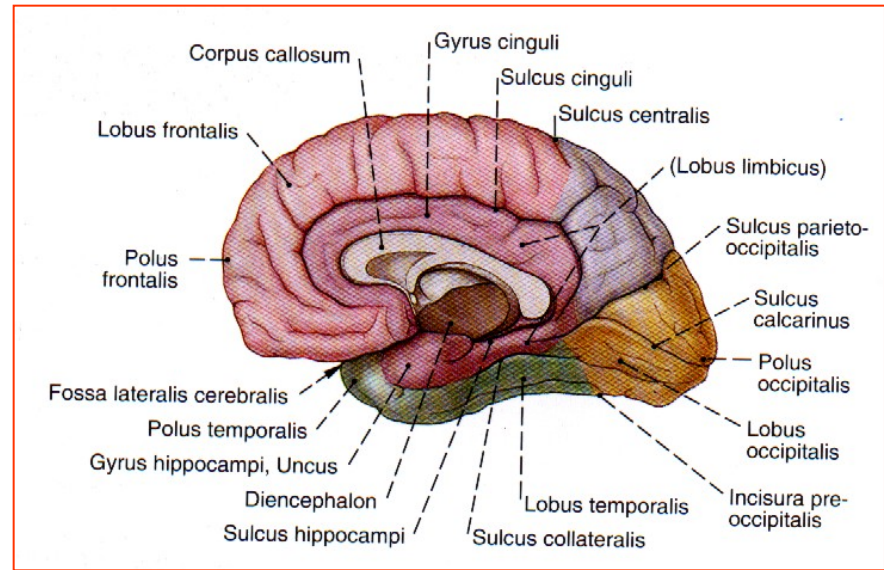
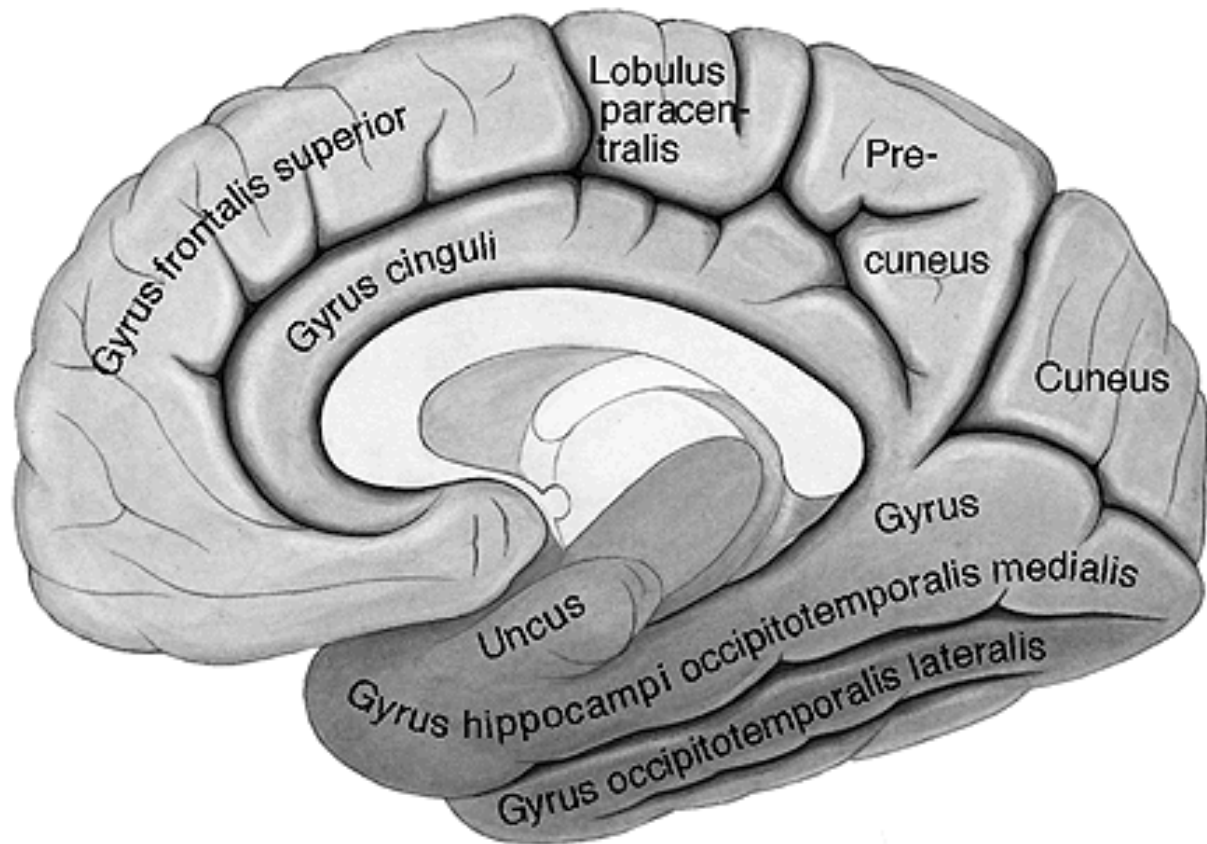
corpus callosum* = hlavní komisura = propojení pravé a levé hemisféry

gyrus cinguli - navazuje na gyrus parahippocampalis = gyrus limbicus

fornix* spojuje corpora mammilaria a hippocampus

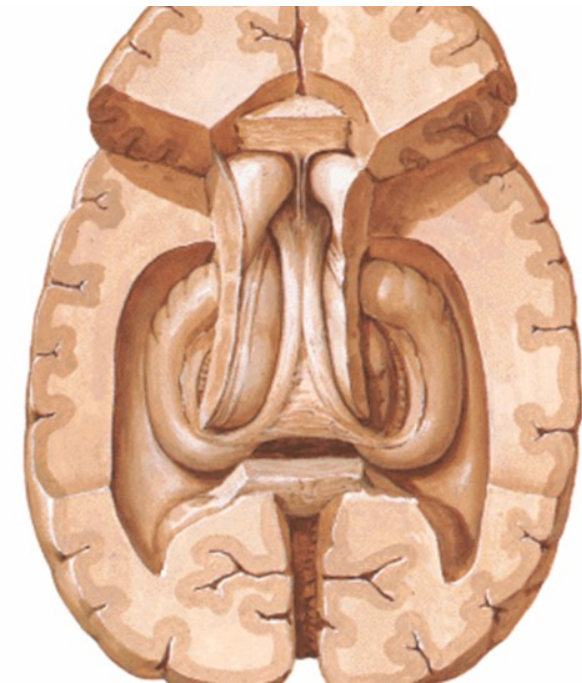
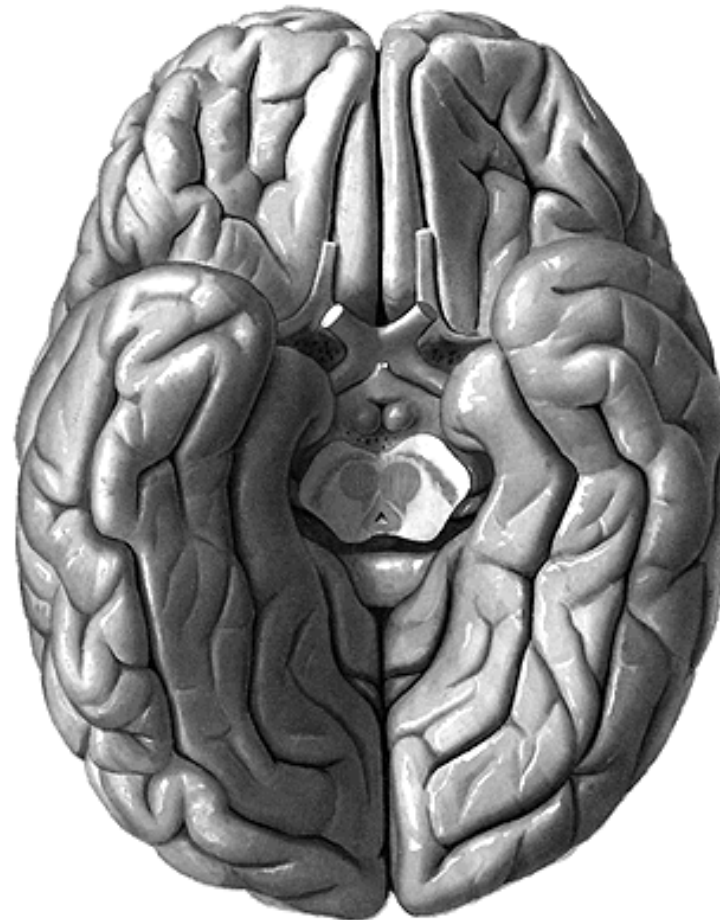
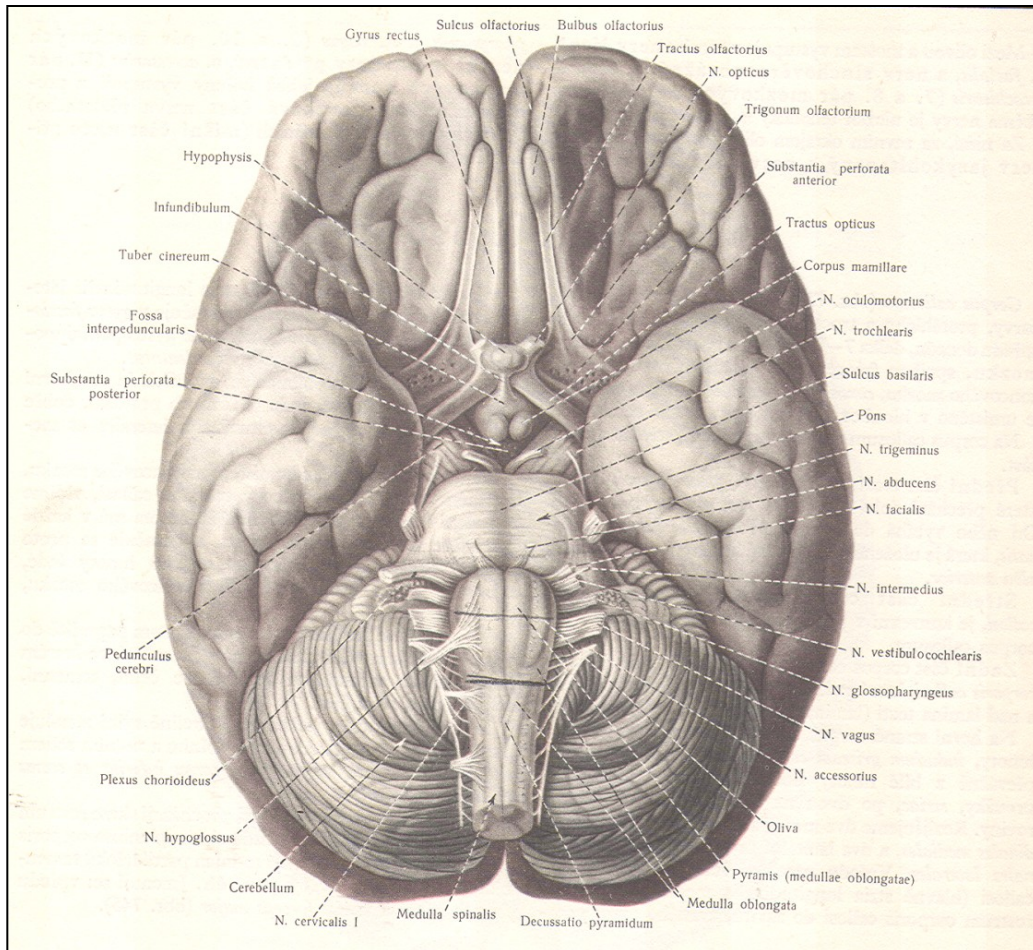

Facies inferior hemispherii

Lobus frontalis – bulbus, tractus a trigonum olfactorium, chiasma opticum

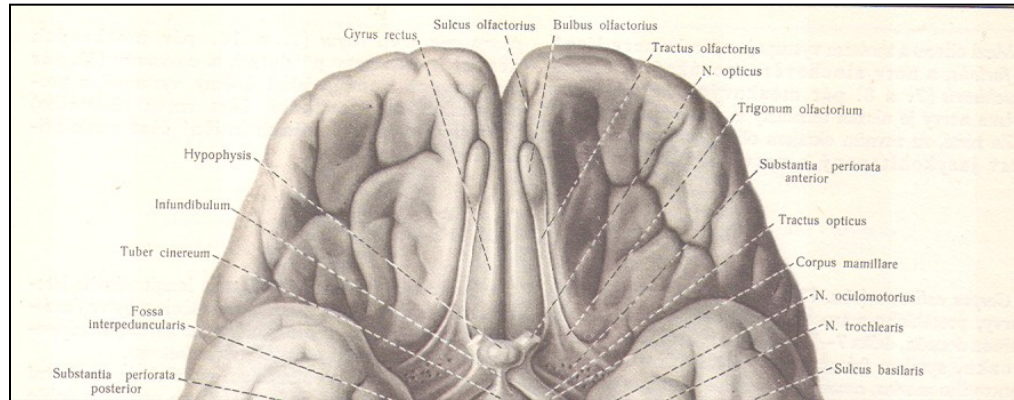
Gyrus parahippocampalis (dovnitř postranní komory se vyklenuje jako hippocampus)

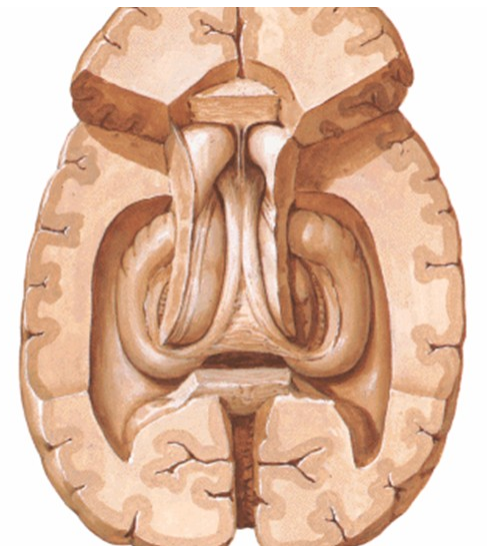

Mozková kůra (dva typy kůry mozkové - allocortex 3, neocortex 6 vrstev neuronů)

1) **Paleocortex** – čichová kůra na spodní straně čelního laloku (bulbus, tractus, trigonum olfactorium)

2) **Archicortex** – hippokampová formace na mediální ploše temporálního má silné spoje s neokortexem – je součástí limbického systému mozku – sídlem emočních a paměťových mechanismů

3) Neocortex – (6 vrstev neuronů)

Motorická oblast = lobus frontalis - gyrus praecentralis (area 4) – motorický homunculus, gyri frontales (area 6,8)

Brocovo centrum řeči – zadní třetina gyrus frontalis inferior dominantní hemisféry

Prefrontální korová oblast – asociační oblast (při poškození nastává apatie, poruchy paměti, zanedbávání zevnějšku, hygieny...)

Sensorická korová oblast – v gyrus postcentralis v temenním laloku – area 3, 1, 2, sensitivní homunculus

SMYSLY

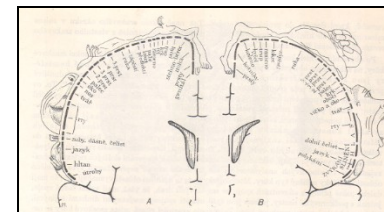
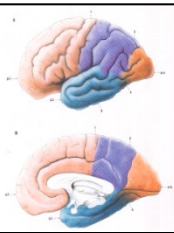
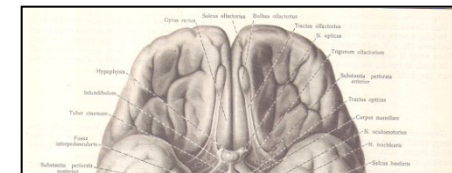
Zraková korová oblast – area 17 v gyrus occipitalis, area 18, 19 rozvádí zrakové signály do dalších oblastí

Sluchová korová oblast – v gyrus temporalis superior (Heschlovy závitě) area 41,42 sekundární area 22 – součást Wernickeova sensorického centra řeči

Chuťová korová oblast – area 43, dolní část gyrus postcentralis

Čichová korová oblast – shodná s rozsahem paleocortexu (bulbus olfactorius.....)

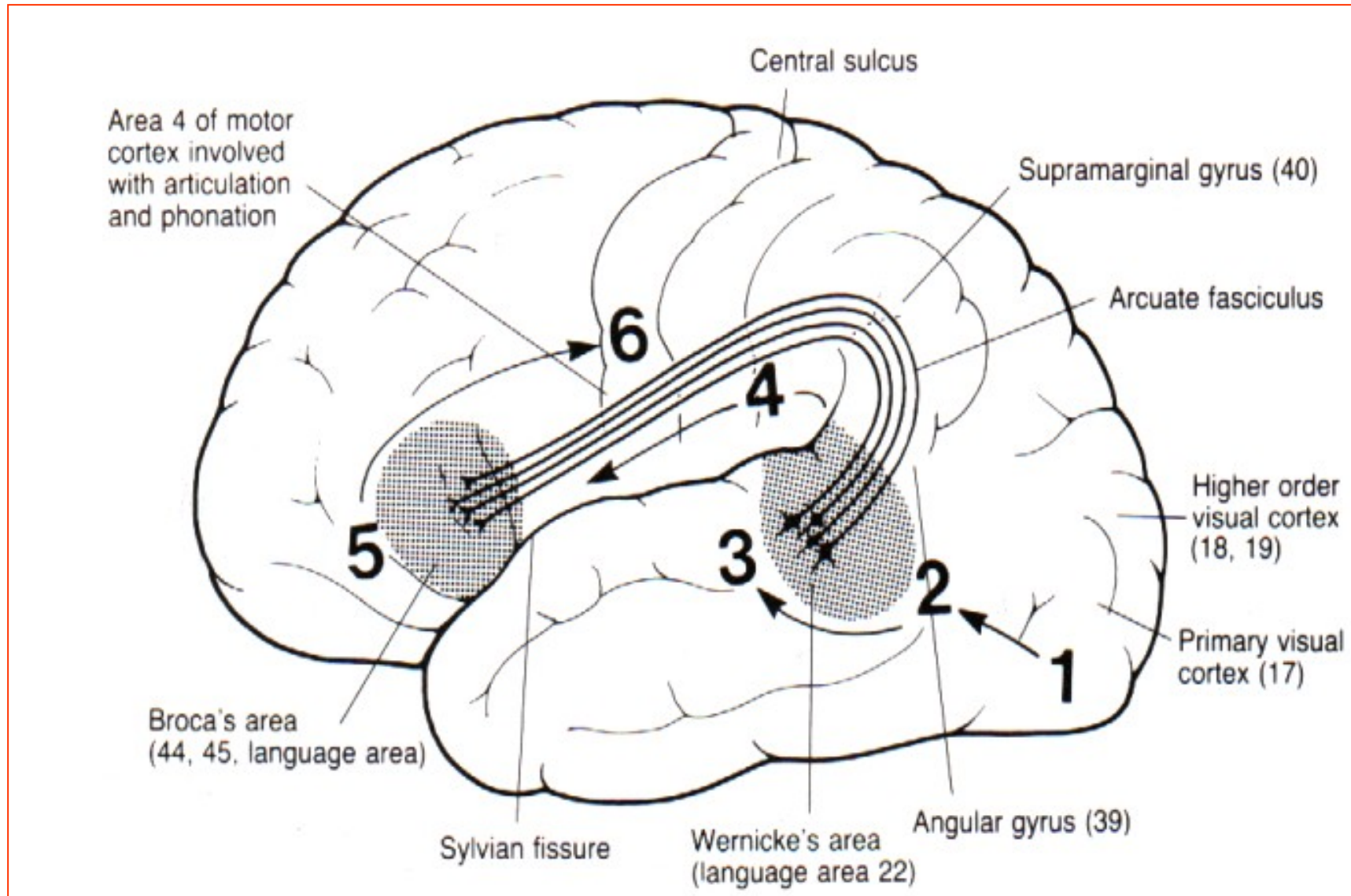
Bílá hmota telencefala – corpus callosum, **capsula interna!**

Řečové oblasti

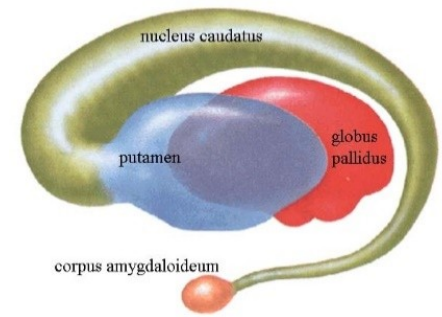

Bazální ganglia (šedá hmota=těla nervových buněk **uvnitř hemisfér**)

(účastní se motorických okruhů, potlačují nežádoucí pohybové aktivity (hyperkineze) a vybírají optimální motorické programy k dosažení cíle

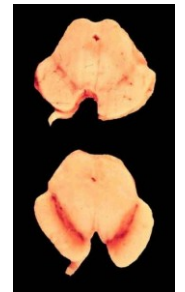
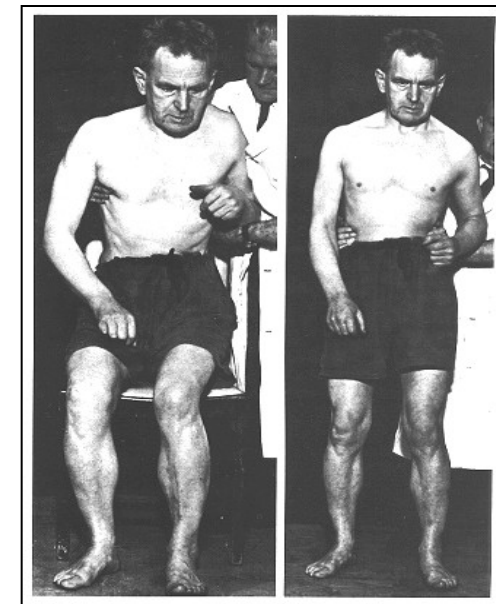
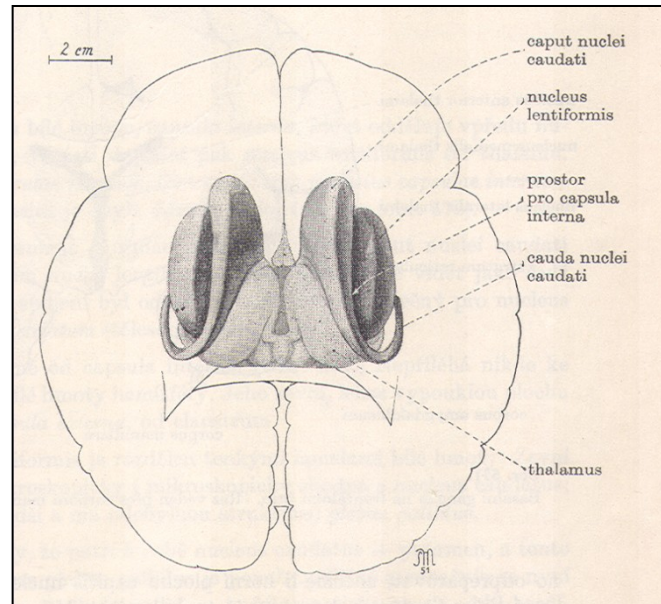
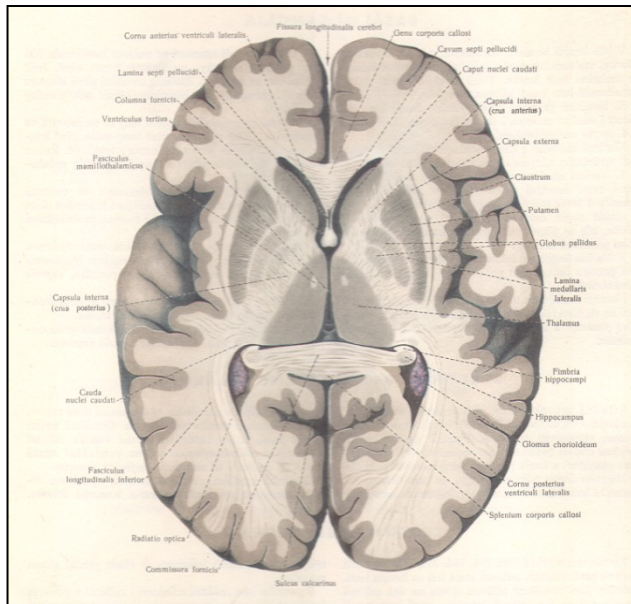
Basal Nuclei [Ganglia] - Schema
Left Lateral View

nucleus caudatus+putamen = corpus striatum

globus pallidus

nucleus amygdalae – součást limbického systému, ovlivňuje vegetativní reakce, emoce
claustrum

Parkinsonova nemoc

Pro normální funkci bazálních ganglií je nutný dopamin vytvářený zejména v substantia nigra středního mozku

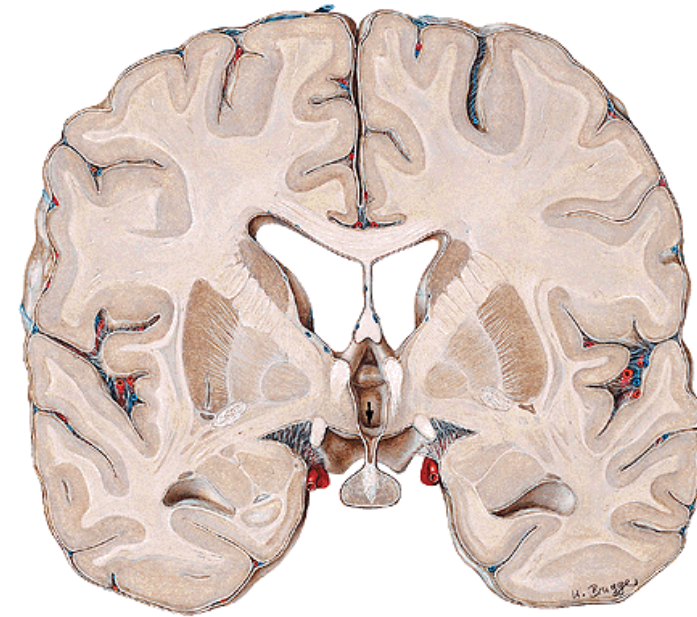
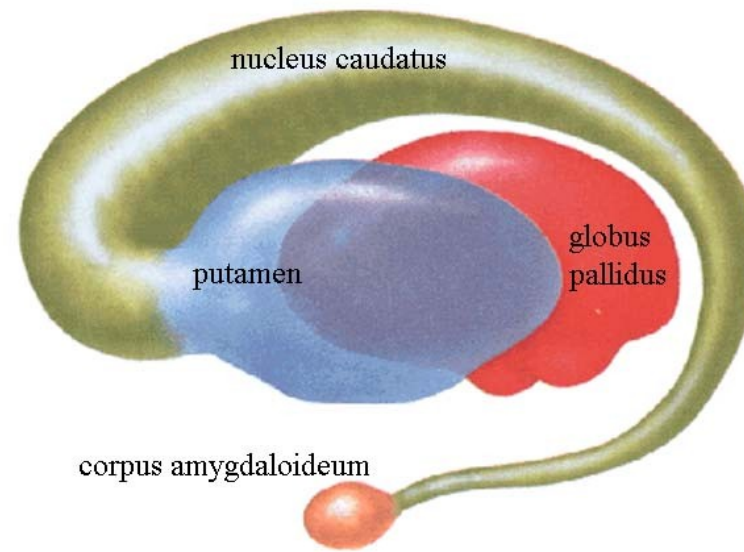
Basal Nuclei [Ganglia]

Horizontal Sections through Cerebrum

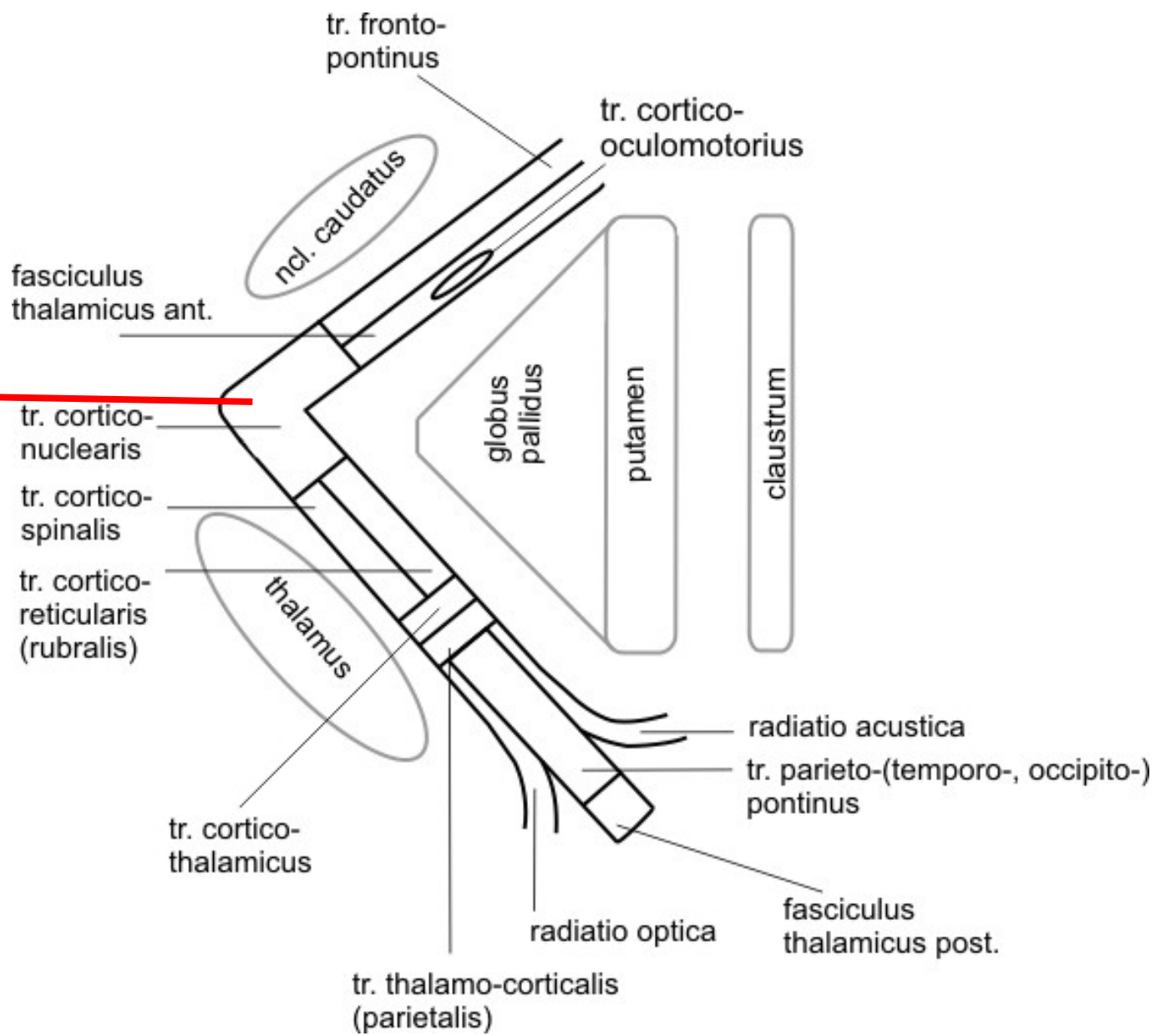
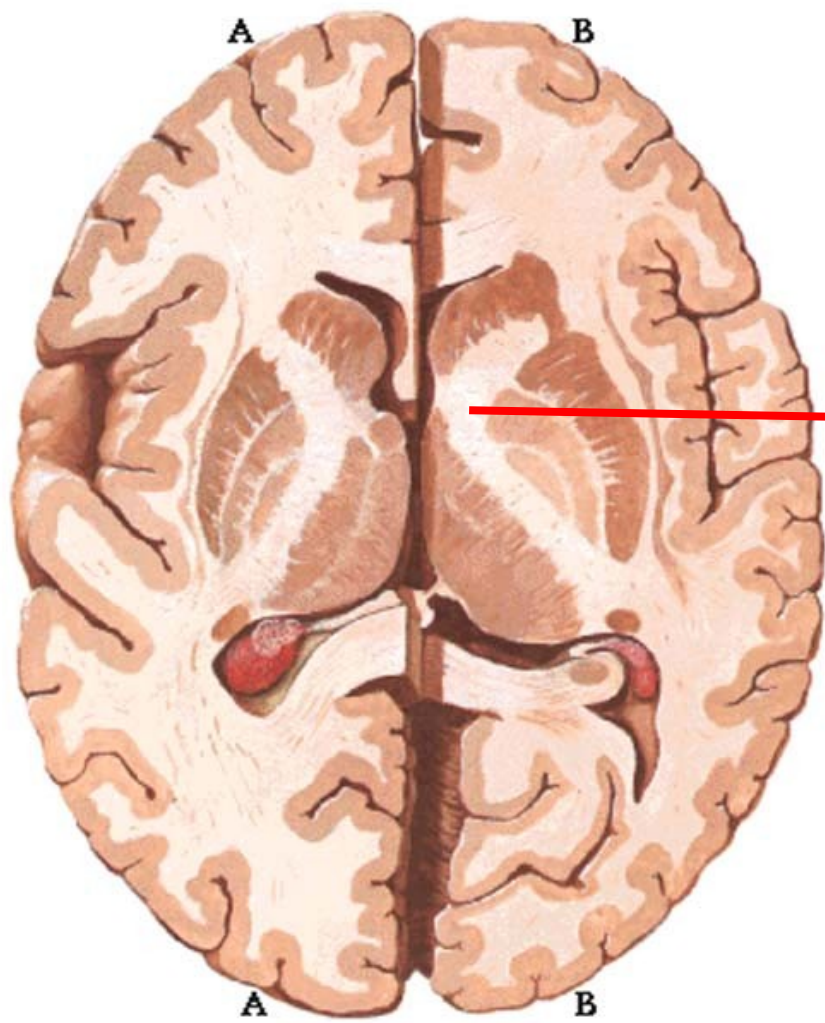
Basal Nuclei [Ganglia] - Schema

Left Lateral View

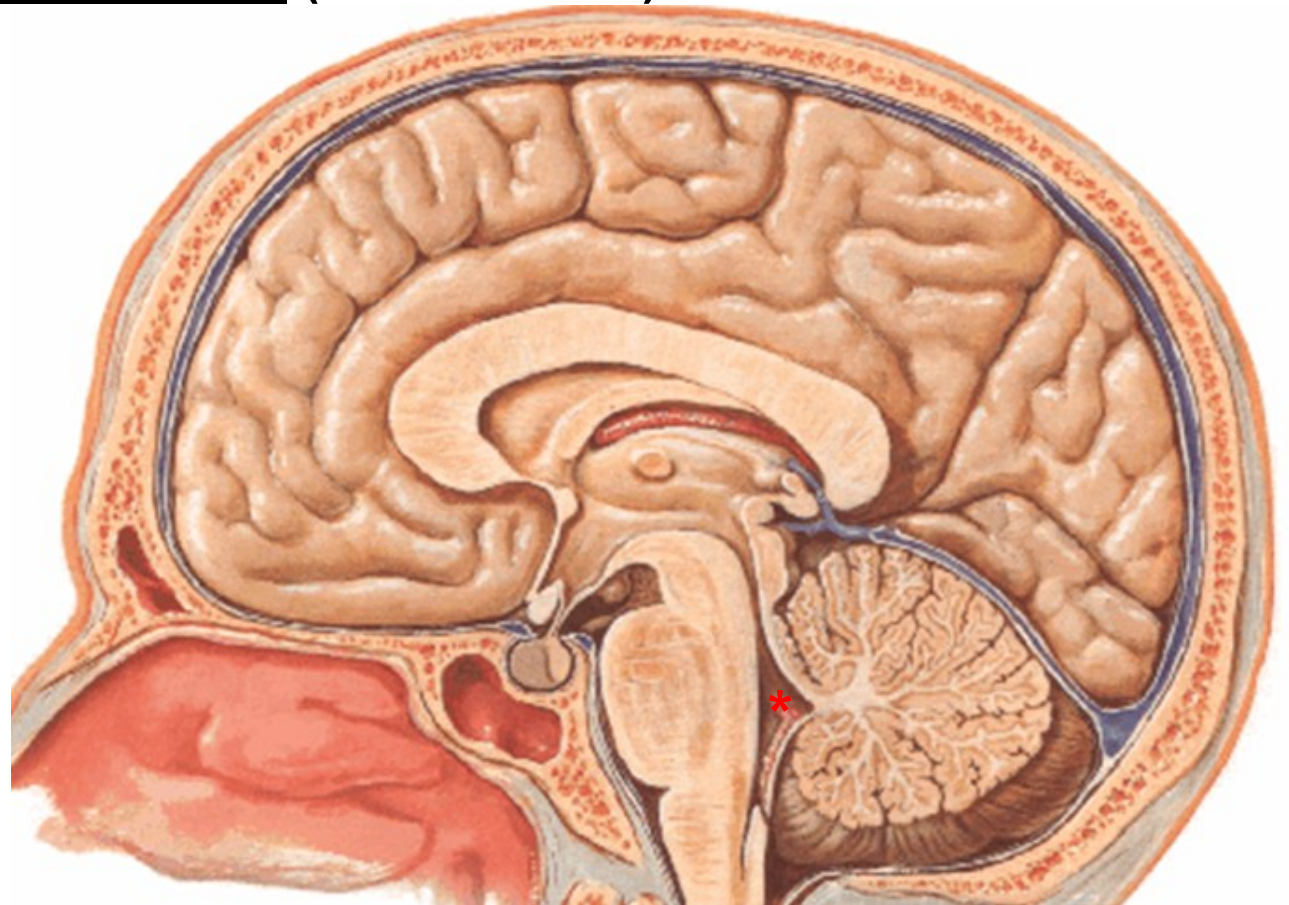
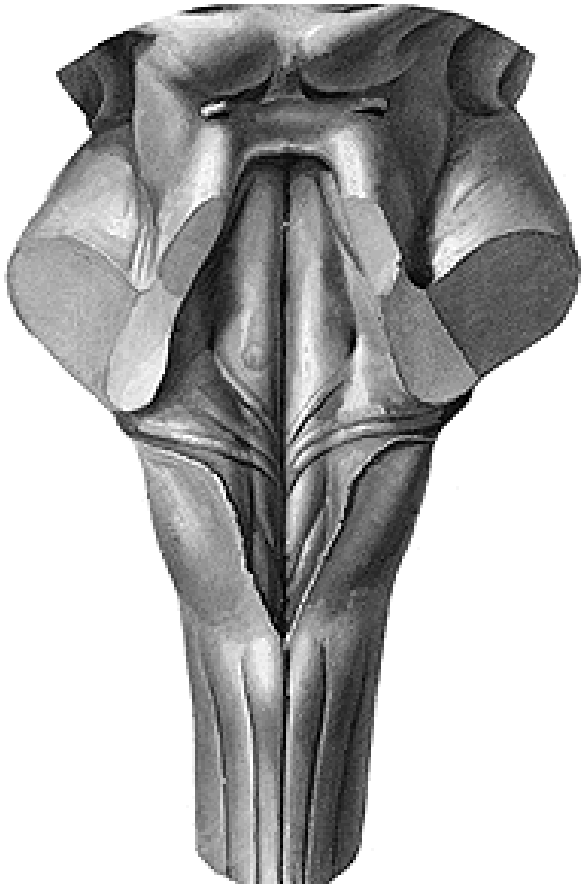
Capsula interna (bílá hmota – obsahuje dostředivé a odstředivé dráhy)

Dutiny CNS

*IV. komora mozková (ventriculus quartus) – navazuje na canalis centralis hřbetní míchy, (fossa rhomboidea MO a PV, cerebellum), na její spodině jsou jádra XII. – V. CN, retikulární formace...

mezi IV. a III. mozkovou komorou – aquaeductus cerebri (Silviův kanál)

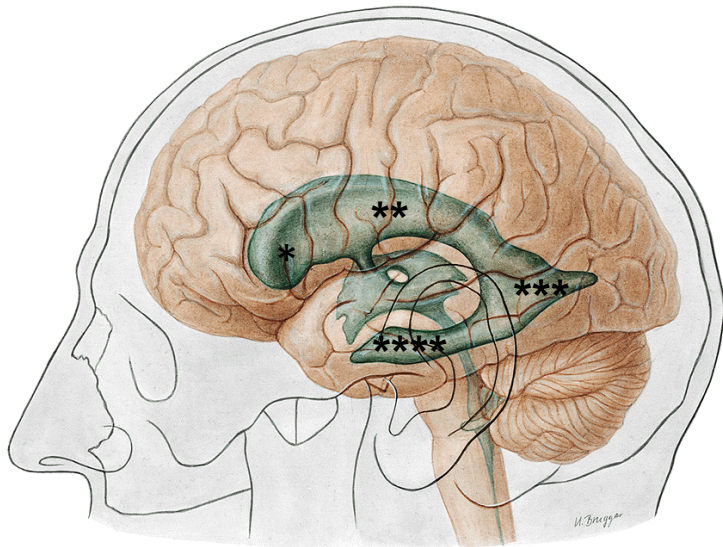
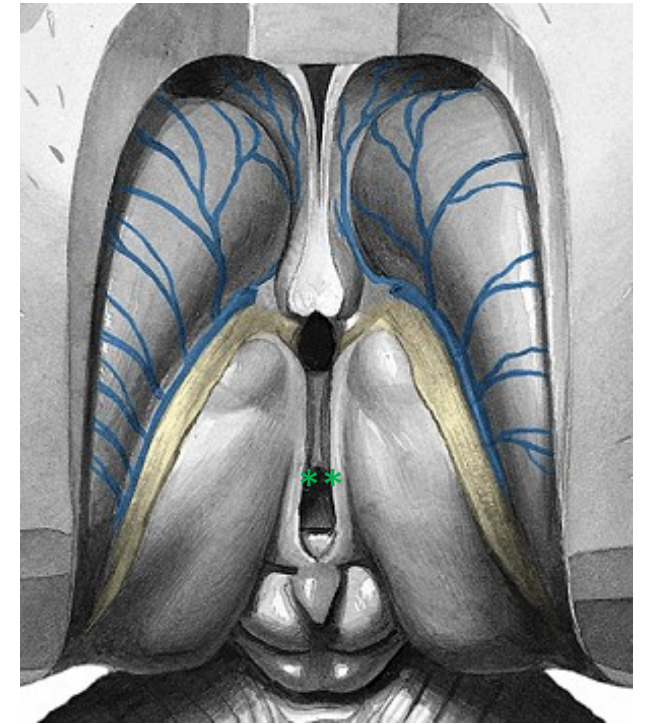

**III. komora mozková – mezi oběma thalami a sulcus hypothalamicus

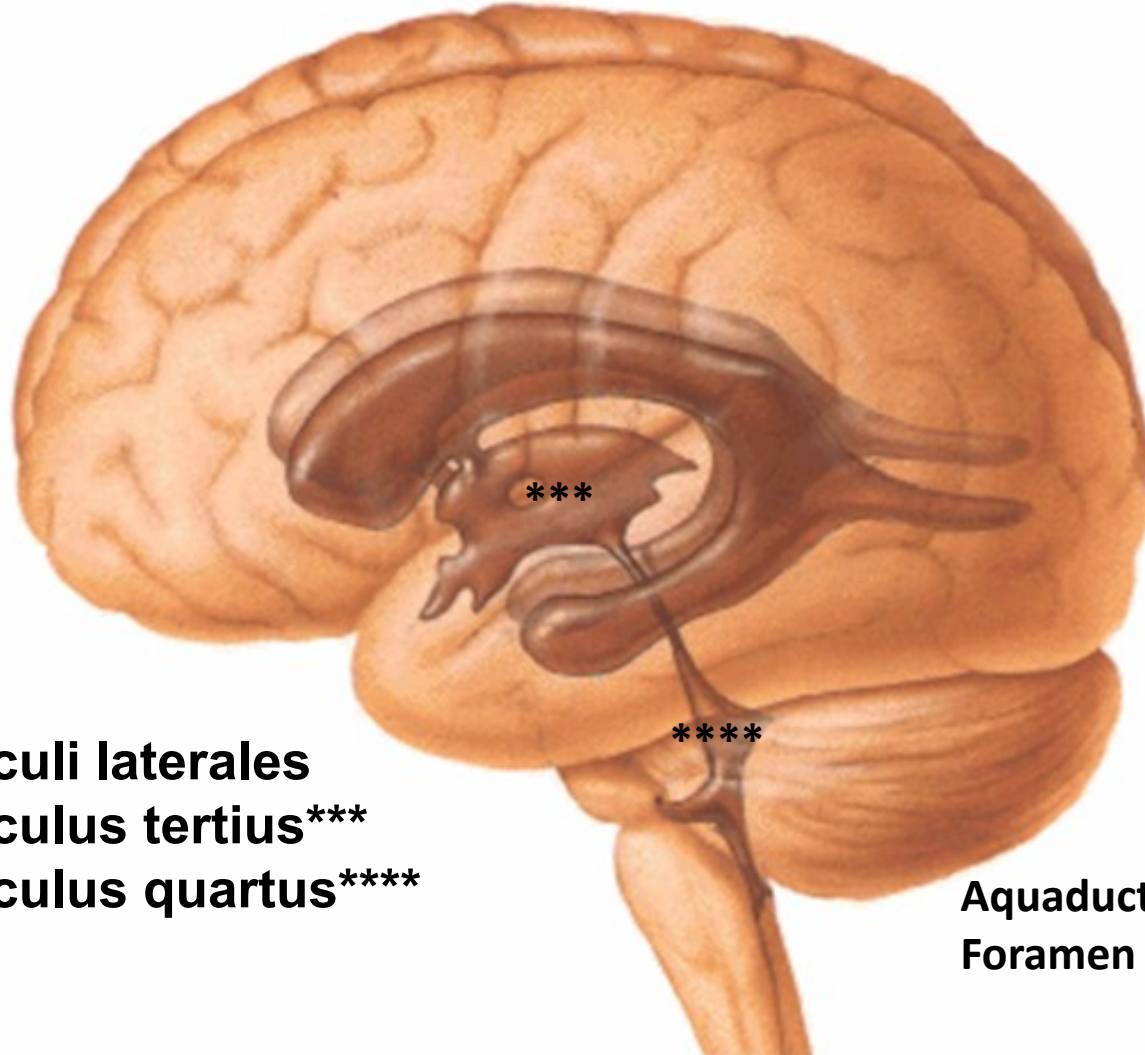
Mezi III. komorou a postranní komorou – **foramen interventriculare**

***Postranní komora –
cornu anterius* – v čelním laloku
pars centralis** – v temenním laloku
cornu posterius*** – v týlním laloku
cornu inferius**** – ve spánkovém laloku

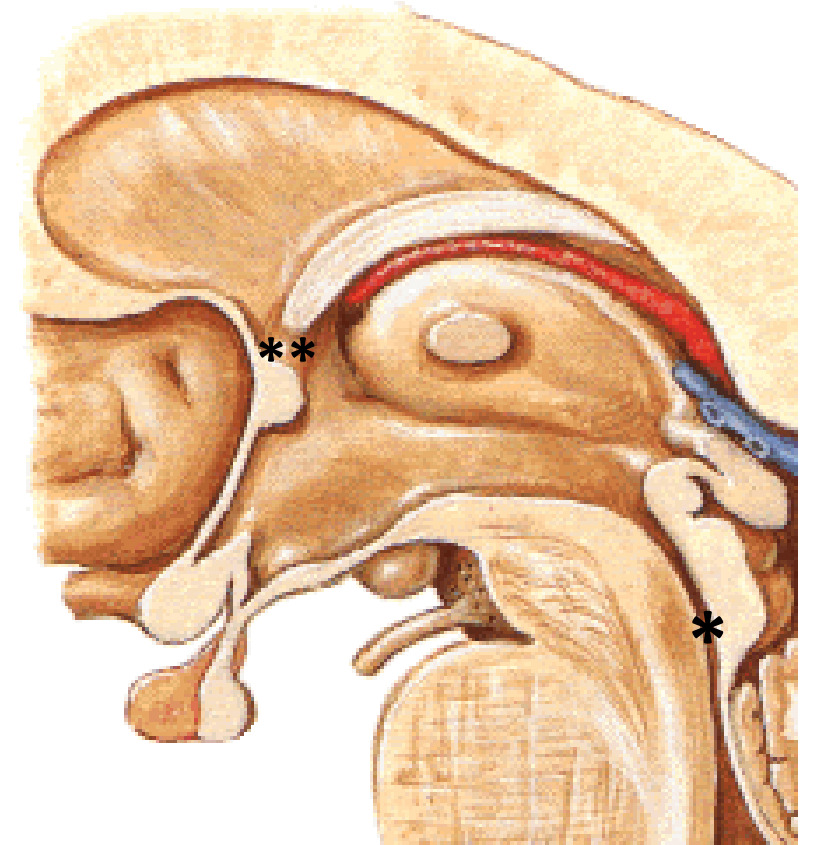

Mozkomíšní mok se tvoří v plexus choroideus postranních komor, odtéká přes foramina interventricularia do III. komory mozkové, odtud přes Silviův kanál (aqueductus cerebri) do IV. mozkové komory a otvorem ve stropu IV. komory do subarachnoidálního prostoru.

VENTRICULI CEREBRI (komory mozkové)

Ventriculi laterales
Ventriculus tertius***
Ventriculus quartus****

Aqueductus cerebri (Silviův kanál)* spojuje IV. a III. komoru
Foramen interventriculare **(spojuje III. komoru s laterální)

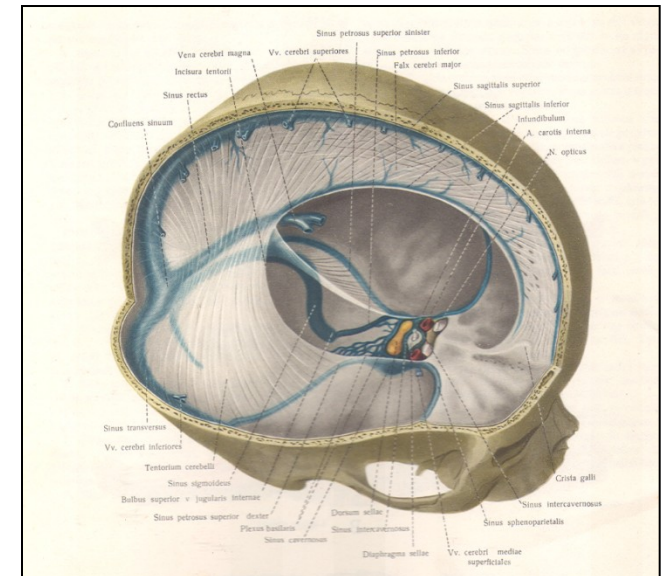
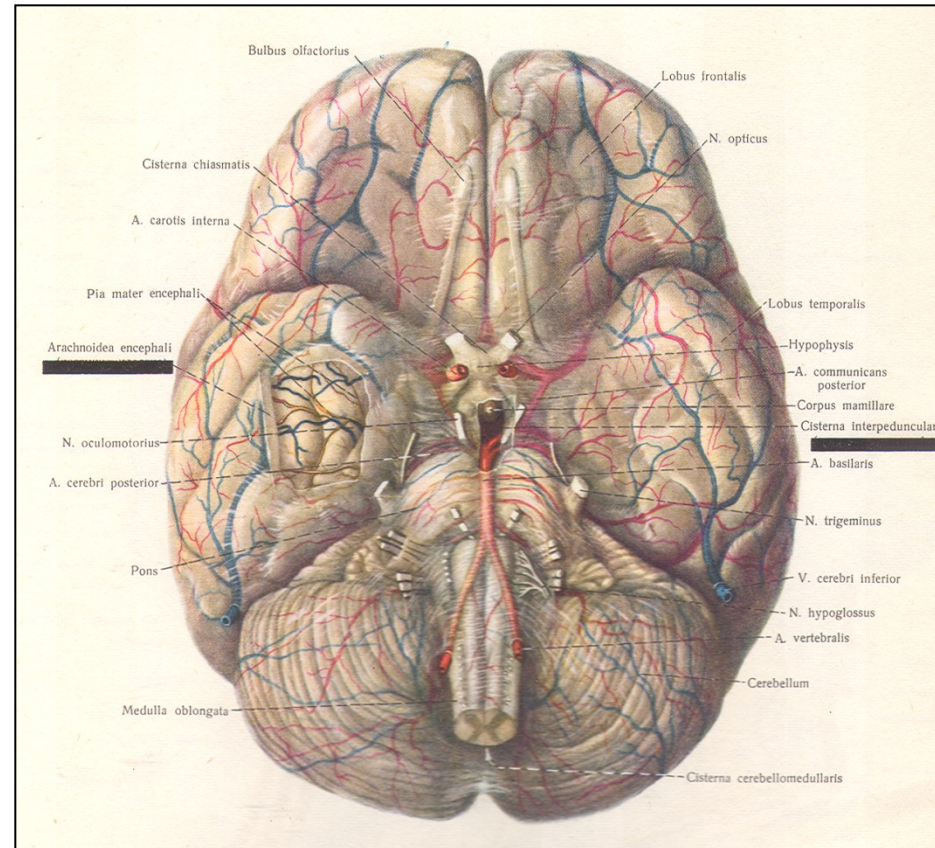
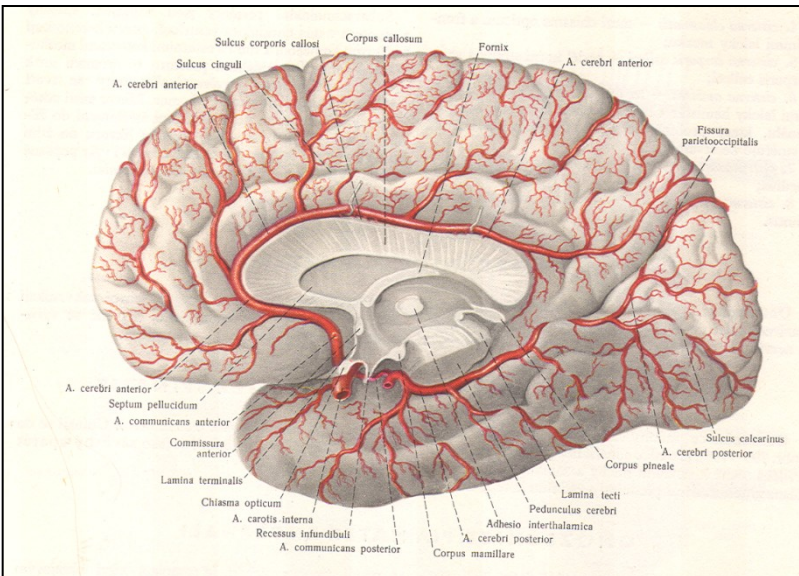
Cévní zásobení mozku

aa. vertebrales (a. basilaris) – a. cerebri posterior

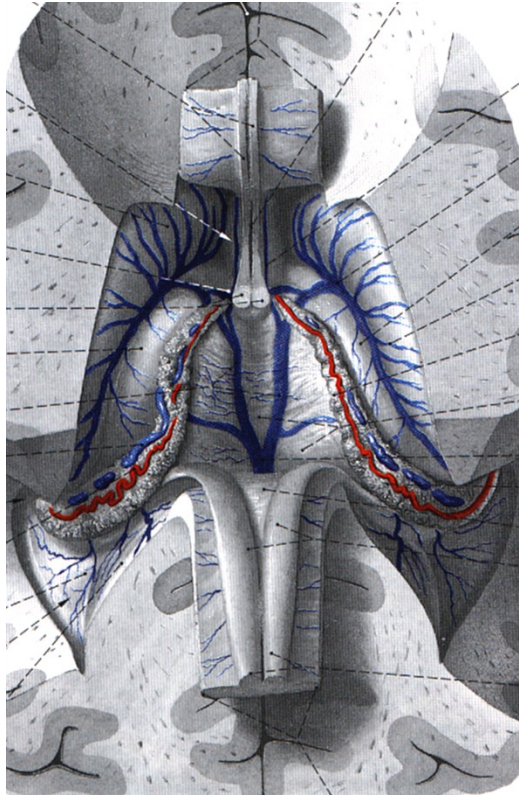
aa. carotis internae – a. cerebri anterior a a. cerebri media

dohromady tvoří Willisův okruh
(*circulus arteriosus cerebri*)

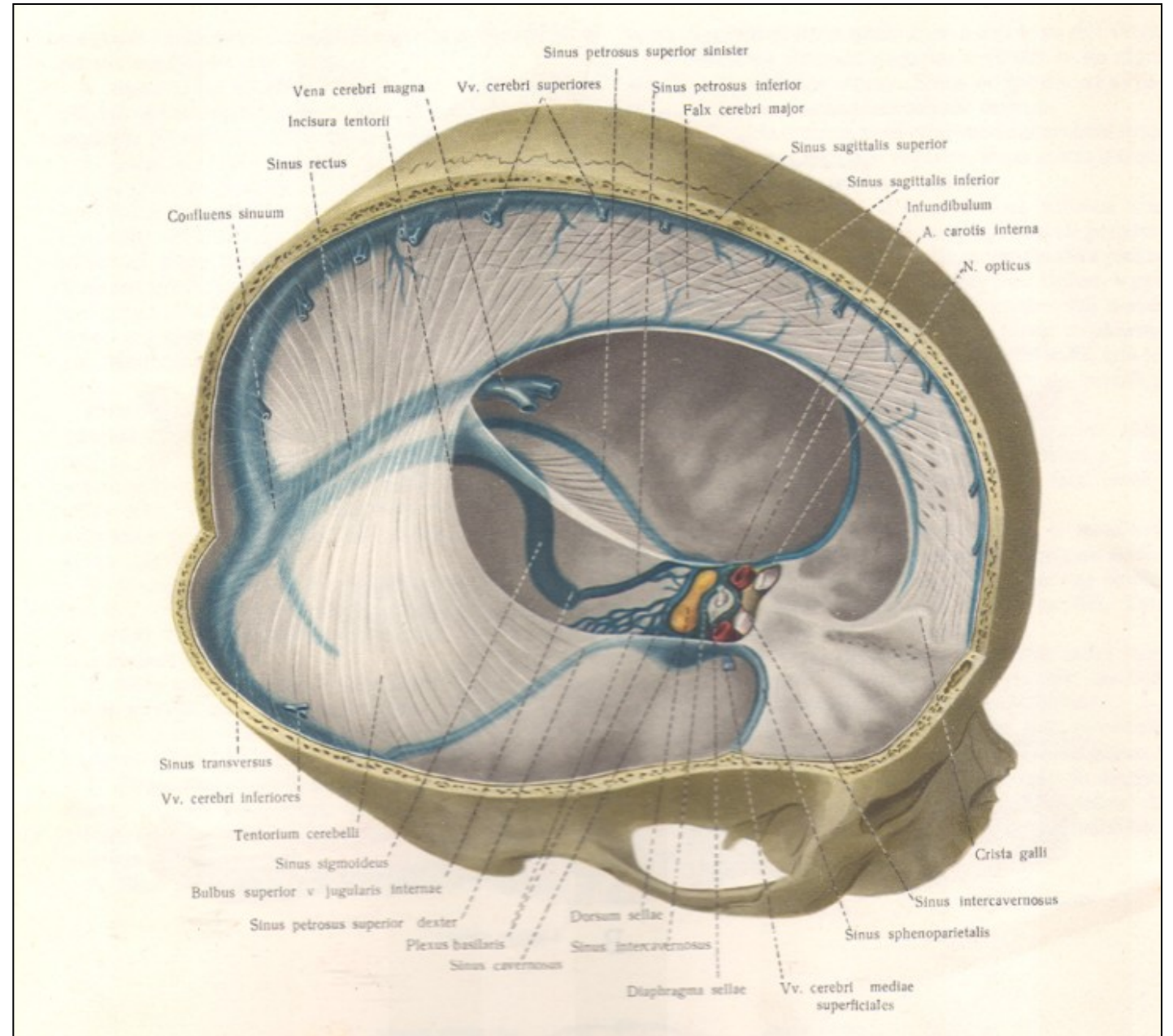
Ze žilních splavů - sinus durae matris – vzniká v. jugularis interna

Sinus sagittalis superior a inferior
Sinus rectus
Sinus transversus
Sinus sigmoideus
Sinus cavernosus
+ mozkové žíly (např. v. cerebri magna)

Použité obrázky:

Čihák, R. (2016): Anatomie 3. Grada.

Gilroy, A. M. et al. (2009): Atlas of Anatomy. Thieme New York, Stuttgart.

Moore, K. L. (1992): Clinical oriented anatomy. Third edition. Williams&Wilkins, A Waverly Company.

Putz, R. (2008): Atlas of Human Anatomy Sobotta. Elsevier Books.

Rohen, J.W., Yokochi, Ch. (1988): Anatómia človeka. Schattauer Stuttgart- New York.